

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

Stan bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Parczewskiego za rok 2025

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Parczewie
ul. Piwonia 54, 21-200 Parczew**

Parczew, 13 marca 2026 r.

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna nadzoruje i kreuje działania mające na celu dobro i zdrowie publiczne obywateli. Celem działalności jest minimalizowanie skutków zdarzeń niekorzystnie wpływających na życie Polaków.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny radiacyjnej, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie ww. zadań, określonych w ustawie z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024r. poz. 416) polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo zdrowotnej. Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu parczewskiego wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Parczewie.

W 2025r. w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Parczewie znajdowało się 1135 obiektów podlegających nadzorowi sanitarnemu. Przeprowadzono 742 kontrole sanitarne oraz 77 wizytacji w zakresie promocji zdrowia. Przeprowadzono 193 wywiadów epidemiologicznych. Pobrano do badań laboratoryjnych 290 próbek, w tym 83 próbki wody, 170 próbek żywności i materiałów do kontaktu żywności, 36 próbek materiału biologicznego oraz 1 próbkę produktu kosmetycznego. Wydano 266 decyzji administracyjnych, 45 postanowień, 28 tytułów wykonawczych. Nałożono 20 mandatów karnych na kwotę 3150 zł oraz 1 karę pieniężną na kwotę 250 zł.

EPIDEMIOLOGIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna w zakresie czynnego nadzoru nad chorobami zakaźnymi prowadzi bieżący monitoring zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne.

Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych, które opracowane zostały przez NIZPH PZH-PIB na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Dane pochodzą ze sprawozdań MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach.

W związku z nadzorem nad chorobami zakaźnymi przeprowadzono 193 wywiady epidemiologiczne.

Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę.

W 2025 roku w powiecie parczewskim zarejestrowano 637 przypadków zachorowań na grypę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego, z czego 37 osób było hospitalizowanych. Ponadto w ramach programu SENTINEL od 2 osób pobrano próbki do badania metodą PCR, w obu przypadkach otrzymano wynik pozytywny. Zgłoszono także 20 przypadków grypy zaklasyfikowanej jako przypadki prawdopodobne, w których nie wykonano badań w kierunku grypy. W porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy zanotowano 92 przypadki, nastąpił znaczny wzrost liczby zachorowań na grypę.

COVID-19

W 2025 roku na terenie powiatu parczewskiego zarejestrowano 249 przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2 potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego. Hospitalizowano 34 osoby. Wykazano 2 ogniska zakażeń Covid-19 w SP ZOZ w Parczewie, jedno na oddziale geriatrycznym, drugie na oddziale wewnętrznym. W 2025 roku nie odnotowano zgonów w wyniku Covid-19. W porównaniu z rokiem ubiegłym (294 przypadki) nastąpił spadek zachorowań.

Gruźlica

W 2025 roku zarejestrowano 12 przypadków potwierdzonych gruźlicy, w tym 1 dotyczący dziecka. 10 przypadków to gruźlica płucna, a 2 to gruźlica pozapłucna. W roku 2025 tylko 1 zgłoszenie dotyczyło wznowy zachorowania. Nie nakładano decyzji z celu przymuszenia do leczenia, hospitalizacji i badań diagnostycznych. Na bieżąco prowadzona była współpraca z poradniami lekarzy rodzinnych w celu objęcia osób z kontaktu z chorymi nadzorem epidemiologicznym. W przypadku kontaktu osób chorych na gruźlicę ze zwierzętami gospodarskimi informowana była inspekcja weterynaryjna. W porównaniu z rokiem ubiegłym (5 przypadków) nastąpił wzrost liczby zachorowań.

Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby

W 2025 roku w powiecie parczewskim zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na WZW typu B, 2 przypadki WZW typu C. Nie rejestrowano zachorowań na WZW typu A. W porównaniu z rokiem ubiegłym (0 przypadków) nastąpił wzrost liczby zachorowań.

Zakażenia HIV, zachorowania AIDS

W 2025 roku w powiecie parczewskim zgłoszono 1 nowe wykryte zakażenie HIV. Przypadków AIDS nie odnotowano. W roku ubiegłym też zanotowano 1 zakażenie HIV.

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2025 roku na terenie powiatu parczewskiego zarejestrowano 1 przypadek rzeżączki. W roku ubiegłym zanotowano 1 przypadek kiły.

Zachorowania na choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2025r. zarejestrowano 9 przypadków zachorowań wywołanych pałeczkami Salmonella: 6 przypadków Salmonella gr. D, 2 przypadki Salmonella Enteritidis i 1 przypadek Salmonella spp. W środowisku chorych objęto nadzorem epidemiologicznym pozostałych członków rodziny, udzielono instruktażu dotyczącego przestrzegania zasad

higieny podczas przygotowywania posiłków, w skład których wchodzi surowe jaja i surowe mięso drobiowe. Nie zarejestrowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W 2025 roku zarejestrowano ogółem 27 zachorowań na biegunki, w tym 12 zachorowań na biegunki u dzieci do lat 2. Zarejestrowano również: 1 zachorowanie na wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone, 2 zachorowania na wirusowe zakażenia jelitowe określone (wywołane przez adenowirusy), 8 zachorowań na zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy oraz 36 przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy. Ponadto na oddziale geriatrycznym SP ZOZ w Parczewie wykazano 1 ognisko, w którym czynnikiem etiologicznym były rotawirusy

W 2025 roku zarejestrowano 8 przypadków zachorowań spowodowanych bakteriami *Clostridium difficile*. Większość z tych przypadków to osoby powyżej 70 roku życia. Nie rejestrowano ognisk epidemicznych wywołanych przez *Clostridioides difficile*.

W porównaniu z rokiem 2024 nastąpił wzrost zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową.

Wirusowe zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych i mózgu

W 2025 roku zarejestrowano 2 zachorowania na wirusowe zapalenie opon mózgowych nieokreślone. Osoby chore hospitalizowane były w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Lubartowie. W roku ubiegłym zanotowano 1 zachorowanie.

Bakteryjne zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych

W 2025 roku wystąpiły 2 zachorowania na inwazyjne choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis* oraz *Streptococcus pneumoniae* pod postacią zapalenia opon mózgowych. Natomiast nie wystąpiły zachorowania wywołane przez *Haemophilus influenzae*. W roku ubiegłym nie notowano przypadków bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych.

Choroby przenoszone przez kleszcze

Zachorowania na Boreliozę z Lyme.

W 2025 roku zarejestrowano 69 przypadków boreliozy, 67 to przypadki potwierdzone, a 2 to przypadki prawdopodobne. Ilość zarejestrowanych przypadków wzrosła w porównaniu do ubiegłego roku. Najwięcej zachorowań zarejestrowano u osób zajmujących się rolnictwem, emerytów, rencistów oraz osób bezrobotnych, często przebywających na terenach leśnych lub posiadających własne działki. U 47 osób wystąpił rumień wędrujący, a u 22 osób stwierdzono postać stawową boreliozy. W porównaniu z rokiem 2024 nastąpił wzrost zachorowań.

Kleszczowe zapalenie mózgu.

W 2025 roku zarejestrowano 3 przypadki zachorowania na kleszczowe zapalenie mózgu. Chorzy to osoby dorosłe, hospitalizowane. W roku ubiegłym również zanotowano 3 przypadki.

Narażenie na wściekliznę.

W 2025 roku przeprowadzono 21 wywiadów z osobami narażonymi na wściekliznę, w wyniku pogryzienia przez psa, kota, kucyka, lisa. Spośród tych osób, 11 po uprzednim

badaniu lekarskim, zakwalifikowano do szczepień p/wścieklicznie. Prowadząc nadzór nad osobami narażonymi współpracowano z Inspekcją Weterynaryjną. W porównaniu z rokiem 2024 (19 przeprowadzonych wywiadów) nastąpił nieznaczny wzrost zgłoszonych przypadków.

Pozostałe zachorowania

W 2025 roku obserwowaliśmy znaczny spadek zachorowań na ospę wietrzną, zarejestrowano 61 przypadków zachorowań. Ponadto zarejestrowano łącznie 7 przypadków zachorowań na płonicę (szkarlatynę) oraz 5 przypadków krztuśca. Nie zgłoszono natomiast przypadków zachorowania wywołanych przez *Streptococcus pyogenes* przebiegające pod postacią róży, zachorowań na świnkę, różyczkę, błonicę, odrę, czerwonkę, cholere ani innych chorób występujących sporadycznie oraz zawlekanych z innych stref klimatycznych. W 2025 r. nie zarejestrowano ostrych porażen wiotkich.

Szczepienia Ochronne

Szczepienia ochronne realizowane są zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych. W roku 2025 odsetek osób zaszczepionych na podstawie rocznej analizy stanu uodpornienia populacji dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym był na podobnym poziomie jak w roku 2024. Szczepienia ochronne dzieci realizowane są systematycznie w miarę zapewniania przez Ministerstwo Zdrowia preparatów szczepionkowych. W porównaniu z rokiem 2024 odnotowano wzrost zgłoszeń liczby dzieci, których rodzice uchylają się od wykonania szczepień ochronnych – na koniec 2025 roku zarejestrowanych było 123 dzieci, u których nie jest realizowany obowiązek szczepień (stan na grudzień 2024r. to 98 dzieci).

Na terenie powiatu znajduje się 13 punktów szczepień. W ciągu roku wykonano 12 kontroli w podległych punktach. Ponadto przeprowadzono dodatkowych 24 kontroli tematycznych zleconych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, dotyczących weryfikacji kart uodpornienia. W podmiotach leczniczych nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem wymagań sanitarno-higienicznych. Preparaty szczepionkowe przechowywane są zgodnie z zaleceniem producenta oraz odbierane są przez osoby upoważnione i transportowane z zachowaniem łańcucha chłodniczego. W wykonawstwie szczepień ochronnych obserwujemy zbliżony do roku 2024 poziom uodpornienia populacji. Nadal obserwuje się migrację młodzieży w wieku 19 lat oraz działania ruchów antyszczepionkowych. W przypadkach uchylania się od obowiązku poddawania dzieci szczepieniom ochronnym, obowiązek ten egzekwowany jest wobec opiekunów prawnych w oparciu o przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W stosunku do rodziców odmawiających poddania dzieci szczepieniom ochronnym wystawiono 27 tytułów wykonawczych – dokumentacja została przekazana do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie celem prowadzenia dalszego postępowania egzekucyjnego.

Placówki służby zdrowia

Pod nadzorem Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego znajdowało się 67 podmiotów leczniczych, w tym: 1 SP ZOZ, 2 zakłady opiekuńczo – lecznicze, 3 zakłady pielęgnacyjno – opiekuńcze, 1 stacja pogotowia ratunkowego, 1 laboratorium diagnostyczne i 2 punkty

poboru prób, 21 przychodni, 21 specjalistycznych praktyk lekarskich, 14 indywidualnych praktyk lekarzy dentyistów i stomatologów, 1 podmiot transportu sanitarnego. Podmioty lecznicze prowadzące działalność leczniczą na terenie powiatu spełniają wymagania sanitarno – higieniczne. W podmiotach leczniczych przeprowadzono łącznie 52 kontrole warunków higieniczno-sanitarnych, w tym 1 kontrolę tematyczną w SP ZOZ w Parczewie w związku z wystąpieniem ogniska Covid-19 wśród pacjentów oddziału geriatrycznego, 1 kontrolę sprawdzającą. Ponadto przeprowadzono dodatkowych 24 kontrole tematycznych zleconych przez GIS, dotyczących weryfikacji kart uodpornienia. Stan sanitarno-techniczny w większości skontrolowanych podmiotów leczniczych był zadowalający. Nieprawidłowości dotyczące nienależytego stanu sanitarnego gabinetu szczepień stwierdzono w jednej placówce POZ. W związku z tym, wydano 1 decyzję merytoryczną i 1 decyzję opłatową.

Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowego użytku było dostateczne. Sprzęt przechowywany był prawidłowo, segregowany, nieprzeterminowany. Sprzęt wielokrotnego użycia był poddawany dezynfekcji, myciu, pakietowaniu i sterylizacji. Postępowanie z odpadami medycznymi w podmiotach leczniczych było prawidłowe. W większości podmiotów leczniczych odpady medyczne przekazywane były do utylizacji do firm specjalistycznych 2 razy w miesiącu.

W gabinetach stomatologicznych na wyposażeniu znajdowało się 15 autoklawów do sterylizacji narzędzi oraz 2 autoklawy do sterylizacji końcówek stomatologicznych. Wśród gabinetów stomatologicznych poddanych kontroli w jednym autoklawie nie jest stosowany przyrząd zewnętrzny do rejestracji przebiegu procesu sterylizacji. Wszędzie prowadzone są rejestry mycia i dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użytku oraz rejestry sterylizacji. SP ZOZ w Parczewie posiada wydzieloną Centralną Sterylizatornię wyposażoną w 2 przelotowe sterylizatory parowe.

Utrzymanie czystości i porządku pomieszczeń w poszczególnych podmiotach prowadzących działalność nie budzi zastrzeżeń, zaopatrzenie w środki czystości, sprzęt do sprzątania było wystarczające. Sprzątanie odbywało się zgodnie z własnymi procedurami, sprzętem podzielonym w zależności od stref czystości mikrobiologicznej. W podmiotach leczniczych zapewniono środki dezynfekcyjne do rąk, powierzchni i narzędzi. Wszystkie stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk personelu medycznego posiadają umywalki wyposażone w baterię uruchamianą bez kontaktu z dłonią, z ciepłą i zimną wodą, dozowniki z mydłem płynie, środkiem dezynfekcyjnym, podajnik na jednorazowe ręczniki papierowe i pojemnik na zużyte ręczniki. Środki dezynfekcyjne są dobierane właściwie, o szerokim spektrum działania, daty ważności aktualne.

W SP ZOZ w Parczewie funkcjonuje Zespół Kontroli Zakażeń Zakładowych oraz Komitet Kontroli Zakażeń Zakładowych. Do zadań ZKZZ należy między innymi:

- opracowywanie i aktualizacja procedur oraz nadzór nad ich stosowaniem,
- prowadzenie kontroli wewnętrznej w zakresie realizacji zadań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych,
- szkolenie personelu,
- analiza ognisk zakażeń szpitalnych,
- nadzór nad prawidłowym rejestrowaniem zakażeń szpitalnych,

- ustalenie warunków do izolacji pacjentów zakażonych i szczególnie podatnych na zakażenie szpitalne – koordynacja działań,
- współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną.

W 2025 r. zgłoszono 3 szpitalne ogniska epidemiczne. Dwa z nich to ogniska Covid-19, jedno na oddziale geriatrycznym, a drugie na oddziale wewnętrznym. Trzecie to ognisko na oddziale geriatrycznym, w którym czynnikiem etiologicznym były rotawirusy. Na terenie powiatu parczewskiego certyfikat jakości ISO 9001:2015 posiadają: Zakład Opiekuńczo-Lecznicy TULMED w Tulnikach, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Parczewie oraz Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Parczewie, Rudnie, Sosnowicy i Jabłoni.

Podsumowanie

Stale wzrastająca liczba osób nierealizujących obowiązku szczepień ochronnych u dzieci, stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa epidemiologicznego całej populacji.

W celu ograniczenia zjawiska uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych u dzieci, konieczne są:

- kontynuacja działań egzekucyjnych wobec rodziców/opiekunów odmawiających szczepień,
- wzmocnienie promocji korzyści wynikających ze szczepień ochronnych,
- prowadzenie systematycznej edukacji na temat bezpieczeństwa i skuteczności szczepień,
- przeciwdziałanie dezinformacji rozpowszechnianej w mediach i przestrzeni publicznej,
- skuteczna współpraca z podmiotami podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) w zakresie informowania, motywowania i monitorowania realizacji obowiązku szczepień.

HIGIENA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna w zakresie higieny żywności i żywienia prowadzi bieżący nadzór sanitarny, do którego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w tym dotyczące warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego, nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, warunków zdrowotnych produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W roku 2025 w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej były 763 obiekty żywnościowo-żywnościowe oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością:

- 457 obiektów produkcji żywności, w tym 422 obiekty produkcji pierwotnej, dostaw bezpośrednich, rolniczego handlu detalicznego;
- 167 obiektów obrotu żywnością;
- 82 obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego;
- 47 obiektów żywienia zbiorowego typu zamkniętego;
- 10 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Skontrolowano 236 obiektów, w 27 obiektach stwierdzono niezgodności z wymaganiami prawa żywnościowego. Przeprowadzono 333 kontrole sanitarne w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia - 191 kontrole kompleksowych, 29 rekontrole, 31 kontrole tematycznych, 63 kontrole interwencyjnych, 19 kontrole w sprawie zatwierdzeń obiektów.

Wydano 119 decyzji administracyjnych, 1 tytuł wykonawczy. Winnych zaniechań sanitarnych ukarano 18 mandatami karnymi na łączną kwotę 2500,00 zł., skierowano 3 wnioski o ukaranie do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego za naruszenia określone w art. 103 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023r., poz. 1448 z późn. zm.).

Stan sanitarny obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych. W porównaniu do roku 2024 r., gdy obiekty niezgodne z wymaganiami stanowiły 13,4% (32 obiekty na 238 skontrolowanych), to w 2025 r. było ich 11,4% (27 obiektów na 236 skontrolowanych).

Kwalifikacja obiektów jako niezgodnych, wynikała ze stwierdzanych w trakcie kontroli nieprawidłowości: obecność w obrocie przeterminowanej żywności, zły stan sanitarny obiektów, brak dostępności wody ciepłej i zimnej, brak prowadzonej dokumentacji GHP/GMP i systemu HACCP, brak czystości i porządku, brak orzeczenia lekarskiego dla celów sanitarno-epidemiologicznych osoby pracującej w styczności z żywnością, brak oznakowania próbek kontrolnych posiłków dostarczanych w ramach usług cateringowych, dostarczanie posiłków obiadowych dla dzieci z obiektu nie posiadającego zatwierdzenia w zakresie żywienia zbiorowego i cateringu, jadłospis dla młodzieży w internacie niezgodny z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 2016 r.

W trakcie sprawowanego nadzoru nad zakładami żywnościowo-żywnościowymi oceniano wdrażanie oraz realizację zasad GHP/GMP i systemu HACCP. Głównie w zakładach żywienia zbiorowego otwartego i sklepach spożywczych występowały nieprawidłowości dot. nieprzestrzegania wykonywania zapisów z monitorowania punktów krytycznych i punktów kontroli. W takich przypadkach w protokołach kontroli wpisywano nieprawidłowości, co skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego i wydaniem decyzji nakazowej. Zakłady, w których stwierdzano nieprawidłowości i uchybienia mające wpływ na funkcjonowanie obiektów zostały oceniane negatywnie w zakresie prawidłowości stosowania zasad systemu HACCP.

W 2025 r. pobrano łącznie 170 próbek do badań laboratoryjnych w ramach realizacji „Planu pobierania próbek (...) dla PIS na 2025r.” Kwestionowano 1 próbę : świeże mięso z kurczaka - filet z piersi kurczaka świeży klasa A - stwierdzono obecność Salmonella Enteritidis, dokonano zgłoszenia w ramach Sieci powiadamiania i współpracy (ACN).

Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego (jednostki systemu oświaty)

Ogółem w 2025 r. w jednostkach systemu oświaty skontrolowano 19 obiektów – 11 stołówek szkolnych, 6 stołówek w przedszkolu oraz 2 stołówki w internacie. Przeprowadzono 25 kontrole: 19 kontrole kompleksowych, 3 kontrole tematyczne, 3 kontrole sprawdzające.

W zakresie przestrzegania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. *w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach,*

przeprowadzono 21 kontroli. W placówkach oświatowych prowadzących żywienie zbiorowe dla dzieci i młodzieży sprawdzano jadłospisy, skład posiłków i używane do ich przygotowania produkty. W trakcie kontroli korzystano z list wspomagających ocenę żywienia w przedszkolach, żywienia całodziennego oraz obiadów szkolnych pod kątem spełnienia wymagań zawartych w rozporządzeniu MZ oraz w sposób opisowy oceniano sposób żywienia w odniesieniu do danej populacji.

W 1 obiekcie skontrolowanym stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia dzieci - stwierdzono jadłospis dla młodzieży w internacie niezgodny z wymaganiami Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. (zbyt mała liczba porcji owoców i warzyw oraz ryb) - wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie stwierdzone nieprawidłowości oraz 1 decyzję opłatową.

Z 18 stołówek szkolnych na terenie powiatu parczewskiego, w których przygotowuje się i podaje posiłki obiadowe, tylko w 8 placówkach podaje się dzieciom pełne, dwudaniowe obiady. Natomiast w pozostałych placówkach podawane są naprzemiennie obiady jednodaniowe, zupa lub drugie danie. Całodziennie żywienie prowadzone jest w 2 stołówkach internatu.

Na terenie powiatu parczewskiego funkcjonują 3 żłobki. W 2025 r. skontrolowano 2 obiekty, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Przy pomocy programu komputerowego WIKT-4 oraz Dieta 6 D oceniono 2 jadłospisy dekadowe: z przedszkola oraz z internatu, które zostały zakwestionowane ze względu na zawyżoną wartość energetyczną posiłków oraz zawyżone spożycie soli. Ocenę jadłospisów przesłano do placówek celem podjęcia działań w celu poprawy żywienia dzieci.

Placówki szpitalne

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Parczewie, ul. Kościelna 136 realizuje żywienie pacjentów w formie własnego bloku żywienia zlokalizowanego w strukturze organizacyjnej szpitala. Przeprowadzono 2 kontrole: 1 kontrolę kompleksową w zakresie stanu sanitarno-technicznego bloku żywieniowego i jakości żywienia pacjentów oraz 1 kontrolę interwencyjną – skarga konsumentka dot. nieprawidłowości w zakresie żywienia pacjentów oraz higienę przygotowywania i wydawania posiłków – zarzuty nie potwierdziły się. Pobrano jadłospis dekadowy diety ogólnej do oceny za pomocą „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów” – uzyskano ocenę końcową na poziomie zadawalającym (liczba pkt. 28,7) oraz przy pomocy programu komputerowego WIKT-4 - stwierdzono zawyżone spożycie soli oraz niedobory w spożyciu witaminy C i tiaminy (zalecono uwzględnić w jadłospisach większą ilość i różnorodność produktów bogatych te składniki).

Produkcja pierwotna

W 2025 r. nadzorem sanitarnym zostało objętych 422 producentów, w tym:

- 360 produkcji pierwotnej,
- 18 dostaw bezpośrednich,
- 8 producenci pierwotni i Rolniczy Handel Detaliczny,
- 28 producenci pierwotni i dostawy bezpośrednie,
- 8 producenci pierwotni i Rolniczy Handel Detaliczny i dostawy bezpośrednie.

W większości są to producenci zbóż, ziemniaków, ziół, owoców miękkich (truskawki, maliny, czarna porzeczka, borówka, jeżyna), warzyw (pomidory szklarniowe, warzywa gruntowe - kapusta, dynia, warzywa korzeniowe) oraz sadownicy (jabłka, wiśnie).

W harmonogramie kontroli na 2025 r. zaplanowanych było 50 kontroli produkcji pierwotnej, dostaw bezpośrednich i RHD, przeprowadzono 51 kontroli, w tym 1 interwencyjną w ramach postępowania wyjaśniającego w ramach systemu RASFF.

Zgodnie z „Planem działania na 2025 r. dotyczącym produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanym w ramach porozumienia z dnia 22 grudnia 2020r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, wspólnej kontroli poddano 2 gospodarstwa rolne (uprawa borówki amerykańskiej, ziół) oraz z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa i Inspekcją Ochrony Środowiska – 1 gospodarstwo rolne (uprawa pomidorów gruntowych). Pobrano 5 prób pomidorów gruntowych do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, prób nie kwestionowano.

Ponadto, z gospodarstw rolnych pobierano próby zgodnie z „Planem pobierania próbek dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2025 r.”: truskawki w kierunku pozostałości pestycydów, porzeczka czerwona w kierunku skażenia promieniotwórczego – prób nie kwestionowano.

Rolnikom, którzy zgłaszali się do Stacji celem rejestracji lub uzyskania informacji, przekazywano ulotki informacyjne oraz udzielano instruktażu w zakresie przestrzegania zasad higieny na etapie zbioru owoców i warzyw. Powyższe informacje przekazywano również podczas każdej kontroli producentów produkcji pierwotnej.

W każdym przypadku uzyskania informacji o naruszeniu wymagań prawa żywnościowego podejmowane były działania zmierzające do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego oraz wyeliminowania przyczyn niezgodności. W 2025 r. do Stacji wpłynęło 9 skarg konsumenckich (w ubiegłym roku było ich 12). Zarzuty przedstawione w skargach potwierdziły się w 3 obiektach, za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 3 mandaty karne w kwocie 500,00 zł oraz prowadzono postępowanie administracyjne. W pozostałych przypadkach zarzuty były niezasadne.

Podsumowanie

W porównaniu do 2024 roku (735) liczba obiektów żywnościowo-żywnościowych nieco wzrosła. Większość obiektów to producenci produkcji pierwotnej. Liczba przeprowadzonych kontroli pozostała na podobnym poziomie, jak w roku ubiegłym.

HIGIENA KOMUNALNA

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego sprawuje bieżący nadzór nad jakością wody do spożycia, obiektami użyteczności publicznej oraz miejscami zbiorowego wypoczynku i rekreacji dokonując kontroli przestrzegania przepisów w celu ochrony zdrowia ludzkiego.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2025r. był sprawowany na podstawie:

- ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024r., poz. 416)
- ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024r., poz. 757)
- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294).

Podstawą zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody do spożycia stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Na terenie powiatu parczewskiego wodociągi zbiorowego zaopatrzenia zaopatrują w wodę bieżącą 30 689 mieszkańców (z sieciami). PPIS w Parczewie nadzoruje jakość wody w następujących wodociągach zbiorowego zaopatrzenia: Białka, Jabłoń, Dębowa Kłoda, Milanów, Nowy Orzechów, Podedwórze, Parczew, Przewłoka, Rudno, Siemień, Sosnowica, Tyśmienica, Turno, oraz w 4 sieciach wodociągowych: Jamy, Lubień, Wołoskowola, Zabiele. Wodociągi o produkcji wody poniżej 100m³ na dobę to: Białka, Tyśmienica, Turno i sieci: Jamy i Zabiele (wzz Babianka), Lubień (wzz Kolonia Krzywowierzba) oraz Wołoskowola (wzz Turno). Wodociągi o produkcji wody 101 m³ – 1000m³ na dobę to: Dębowa Kłoda, Jabłoń, Milanów, Nowy Orzechów, Rudno, Podedwórze, Przewłoka, Siemień, Sosnowica. Wodociąg o produkcji wody na dobę 1001 m³ – 10 000 m³ to wodociąg Parczew.

PPIS w Parczewie prowadził systematyczne kontrole jakości wody, w ramach pełnionego nadzoru, przeprowadzono 16 kontroli ujęć wody (2 w ujęciach indywidualnych). Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych obiektów był dobry. Do badań laboratoryjnych pobrano 83 próby wody.

W roku 2025 przeprowadzono modernizację 5 ujęć wody, tj. ujęcia wody i stacji uzdatniania wody w miejscowości Przewłoka, Tyśmienica, Sosnowica, Nowy Orzechów i Turno. Stała dezynfekcja wody przy pomocy lamp UV prowadzona jest na 6 ujęciach, tj. w Przewłoce, w Tyśmienicy, w Sosnowicy, w Nowym Orzechowie, w Turnie i w Siemieniu. W pozostałych ujęciach prowadzona jest okresowa dezynfekcja wody. Preparatem używanym okresowo do dezynfekcji jest podchloryn sodu. Dezynfekcja wody prowadzona jest w razie potrzeby, m.in. po awariach, po włączeniu nowych odcinków sieci lub wykonaniu nowych przyłączy oraz w przypadku przekroczonej wartości parametrów mikrobiologicznych. Woda w wodociągach podlega uzdatnianiu polegającym na odżelazianiu, odmanganianiu. W wyniku bieżącego nadzoru sanitarnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na podstawie analizy i przeprowadzonych badań monitoringowych stwierdzono incydentalne, punktowe przekroczenia dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych, które zostały niezwłocznie usunięte: dotyczy to wzz Parczew, wzz Rudno, wzz Milanów, wzz Sosnowica i wzz Turno. Natomiast, w związku z przekroczeniami dopuszczalnych wartości parametrów mikrobiologicznych, tj. bakterii gr. coli i ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C, wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia na wodociągu publicznym Tyśmienica. Po przeprowadzonych przez zarządcę wodociągu natychmiastowych działaniach naprawczych i ponownym pobraniu prób wody do

badań, przekroczeń nie stwierdzono. W związku z powyższym PPIS w Parczewie wydał decyzją przydatności wody przeznaczonej do spożycia z przedmiotowego wodociągu.

Na koniec 2025 r. woda przeznaczona do spożycia przez ludzi ze wszystkich wodociągów zbiorowego zaopatrzenia odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294), co przedstawiono w ocenach jakości wody w poszczególnych wodociągach, przekazanych administratorom wodociągów i umieszczonych na stronie internetowej PSSE Parczew.

Poza przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi, czyli podmiotami obejmującymi zakresem swojej działalności zbiorowe zaopatrzenie w wodę, istnieją również inne podmioty wykonujące tego typu działalność, wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia wody w ramach działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego lub podmiotach działających na rynku spożywczym. Pod nadzorem PPIS w Parczewie znajduje się 6 podmiotów, są to: Zakład Przetwórstwa Ziemniaczanego „B.E.S.T.” Sp. j. w Przewłóce, Gorzelnia PIOTRKOWSKI Sp. z o.o. w Milanowie, Wytwórnia Octu i Musztardy Sp. z o.o. w Parczewie, Przetwórnia Grzybów GORTAN Sp. z o. o. w Parczewie, zakład produkcyjny w Parczewie Spółdzielczej Mleczarni „SPOMLEK” w Radzyniu Podlaskim oraz SP ZOZ w Parczewie.

Na podstawie prowadzonych badań monitoringowych, woda pochodząca z 5 indywidualnych ujęć na koniec 2025 r. odpowiadała wymaganiom, za wyjątkiem ujęcia Gorzelnia PIOTRKOWSKI Sp. z o.o. – w związku z przekroczeniami parametrów fizykochemicznych, od dnia 13.11.2025r. korzysta z wodociągu gminnego (wzz Milanów) o dobrej jakości wody; ujęcie przed planowaną modernizacją (zainstalowania uzdatniania wody).

W związku z zagrożeniami, jakie niesie za sobą występowanie w wodzie bakterii z rodzaju *Legionella* prowadzony jest nadzór sanitarny nad jakością wody „cieplej” w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w zakładach należących do podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

Do badań laboratoryjnych pobrano próbki wody ciepłej w obiektach: SP ZOZ w Parczewie oraz Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej KAMiMED s.c. w Milanowie. Pobrano łącznie 10 próbek ciepłej wody celem potwierdzenia właściwej jakości wody użytkowej.

Na podstawie analizy wyników badań wody prowadzonych w ramach nadzoru sanitarnego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Parczewie stwierdził skolonizowanie wody ciepłej pałeczkami *Legionella sp. w stopniu średnim*, w jednym punkcie, tj. SP ZOZ – budynek główny szpitala – strefa piwnicy (miejsce powrotu wody ciepłej) – pobór prób w dniu 04.04.2025r. Po czterech tygodniach od czyszczenia i dezynfekcji, pobrał próbkę wody do badań w kwestionowanym punkcie. PPIS w Parczewie po otrzymaniu sprawozdania z badań wody, próbki wody pobranej w dniu 16.05.2025r. stwierdził brak obecności w wodzie pałeczek *Legionella sp.* i wydał pozytywną ocenę jakości wody.

Wykaz producentów wody wodociągów publicznych					Liczba ludności korzystającej		
Gmina	Producent wody	Wodociąg	Produkcja [m ³ /d]	Ocena wody [dobra/zła]	z wody odpowiadającej	z wody nieodpowiadającej	z wody nieodpowiadającej wymaganiom
Dębowa Kłoda	Gmina Dębowa Kłoda	Dębowa Kłoda	482,12	dobra	3218	-	-
		Białka	83,21	dobra	270	-	-
Jabłoń	Gmina Jabłoń	Jabłoń	481,0	dobra	3368	-	-
Milanów	Gmina Milanów	Milanów	280,11	dobra	2106	-	-
		Rudno	122,0	dobra	1124	-	-
Parczew	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. Parczew, ul. Piwonia 73	Parczew	1386,0	dobra	11716	-	-
		Przewłoka	114,60	dobra	610	-	-
		Tyśmienica	43,96	dobra	448	-	-
Podedwórze	Gmina Podedwórze	Podedwórze	215,97	dobra	1429	-	-
Siemień	Zakład Gospodarki Komunalnej w Siemieniu	Siemień	494,0	dobra	4142	-	-
Sosnowica	Gmina Sosnowica	Sosnowica	134,0	dobra	1134	-	-
		Nowy Orzechów	180,0	dobra	879	-	-
		Turno	14,0	dobra	73	-	-
Sieci wodociągowe łącznie			15,5	dobra	172	-	-
Razem			4046,5	dobra	30 689	-	-

Pływalnia

Pod nadzorem sanitarnym znajduje się Kompleks Sportowo – Rekreacyjny „Jelonek” przy Szkole Podstawowej nr 2 w Parczewie. W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wszystkim użytkownikom pływalni oraz spełnienia minimalnych wymagań dla wodnych urządzeń rekreacyjnych prowadzona jest kompleksowa kontrola jakości wody i stanu sanitarno-higienicznego obiektu. Jakość wody w kontrolowanym obiekcie odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022r., poz. 1230). Stan sanitarno-higieniczny obiektu nie budził zastrzeżeń.

Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli

W 2025 r. na terenie powiatu parczewskiego nie było zorganizowanych kąpielisk ani miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

Pod nadzorem sanitarnym były 3 zakłady przedpogrzebowe, 2 zlokalizowane w Parczewie i 1 w Sosnowicy. Świadczą one usługi w zakresie przygotowywania zwłok do pochówku i wykonywania ceremonii pogrzebowych, transportu zwłok i szczątków ludzkich z możliwością przechowywania zwłok w chłodniach. Zakłady te posiadają środki transportu drogowego do przewozu zwłok i szczątków ludzkich pozytywnie zaopiniowane przez PPIS w Parczewie. Sprawowano nadzór sanitarny nad procesem postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego. Wydano 17 decyzji zezwalających na ekshumację oraz 4 opinie dot. sprowadzenia zwłok lub szczątków z zagranicy.

Obiekty użyteczności publicznej

Pod nadzorem znajdowało się 156 obiektów użyteczności publicznej. Były to obiekty hotelarskie, cmentarze, ustępy ogólnodostępne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, domy przedpogrzebowe, środki transportu, apteki, stacje paliw, tereny rekreacyjne, domy pomocy społecznej. W 2025 roku przeprowadzono 95 kontroli ww. obiektów, w tym 5 kontroli interwencyjnych.

Kontrolowane obiekty w większości są zwodociągowane i skanalizowane, te które nie są podłączone do kanalizacji w czasie kontroli nie budziły zastrzeżeń. Nie ma problemu z usuwaniem nieczystości płynnych (okazywano faktury bądź umowy z firmami na wywóz nieczystości płynnych), a sama instalacja wewnątrz obiektów nie budziła zastrzeżeń. Jest to problem techniczny szczególnie dla właścicieli obiektów w miejscowości Lejno w gminie Sosnowica, gdzie jako miejscowość rekreacyjna nie posiada kanalizacji. Wywóz odpadów komunalnych nie budził zastrzeżeń, kontrolowane podmioty mają złożone deklaracje w urzędzie miejskim bądź w gminach na wywóz odpadów komunalnych, te z kolei mają umowy z firmą, która odbiera odpady komunalne, niektóre podmioty mają umowy podpisane bezpośrednio z firmą na wywóz odpadów komunalnych. Obserwuje się coraz większą dbałość o porządek i czystość na posesjach, jak również na terenie ogólnodostępnym. Przed sezonem letnim w 2025r. do jednostek samorządu terytorialnego wystosowano pismo w związku ze zbliżającym się sezonem turystycznym, z prośbą o zwrócenie uwagi na stan stanu sanitarno-porządkowy podległego terenu, m.in. przystanków autobusowych położonych przy trasie Parczew – Białka na terenie gminy Dębowa Kłoda, oraz Sosnowica – Lejno na terenie gminy Sosnowica.

Podsumowanie

Prowadzone kontrole poszczególnych grup obiektów nie wskazały na występowanie poważniejszych zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla osób korzystających z usług świadczonych w obiektach użyteczności publicznej.

Stwierdzane nieprawidłowości były usuwane na bieżąco lub w terminach wyznaczonych w postępowaniu administracyjnym.

Obecnie brak jest przepisów regulujących mobilne świadczenie usług kosmetycznych w domu klienta przez osoby przypadkowe, nieprowadzące działalności gospodarczej. Niski poziom świadomości takich osób w zakresie zagrożeń związanych z brakiem wiedzy i umiejętności dotyczących dezynfekcji i sterylizacji sprawia, że skuteczny nadzór nad tego typu praktykami jest nadal utrudniony.

HIGIENA PRACY I NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

Pion Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami realizuje zadania związane z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, produktami kosmetycznymi, prekursorami narkotyków, detergentami, środkami zastępczymi oraz zadania związane z nadzorem nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy w celu zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników szkodliwych (chemicznych, fizycznych, biologicznych, psychofizycznych) na zdrowie zatrudnionych, szczególnie w aspekcie przeciwdziałania powstawaniu chorób zawodowych.

Realizuje również zadania związane z narażeniem pracowników zatrudnionych w zakładach województwa lubelskiego na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy oraz prowadzi postępowania administracyjne wg właściwości. W ewidencji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami było 350 obiektów. W trakcie sprawowanego nadzoru przeprowadzono 100 kontroli sanitarnych. Skontrolowano 82 obiekty. Kontrole przeprowadzane były w obiektach prowadzących działalność w przemyśle spożywczym, drzewnym, w przemyśle związanym z produkcją kabli, w zakładach mechaniki pojazdowej, podmiotach leczniczych. Kontrolowane były również różnego rodzaju punkty sprzedaży, w tym sklepy udostępniające na rynku produkty biobójcze, produkty kosmetyczne. Największą grupę nadzorowanych obiektów stanowią małe przedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników. Do najczęściej występujących czynników szkodliwych w środowisku w nadzorowanych zakładach pracy zalicza się hałas oraz pyły (czynniki te najczęściej występują w zakładach stolarskich). Innymi czynnikami środowiska pracy są czynniki rakotwórcze, chemiczne, czynniki biologiczne, drgania mechaniczne o działaniu ogólnym i miejscowym. Zakładami, które zatrudniają największą liczbę pracowników są: Fabryka kabli „ELPAR” zatrudniająca 751 pracowników oraz SP ZOZ w Parczewie, w którym pracuje 401 osób. W zakresie bieżącego nadzoru nad warunkami pracy w nadzorowanych zakładach pracy wydano 10 decyzji administracyjnych, w tym 8 decyzji nakazowych, dotyczących usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, 1 decyzję zmieniającą termin wykonania zaleceń, 1 decyzję umarzającą postępowanie administracyjne. Stwierdzanymi nieprawidłowościami były: nieaktualne wyniki z badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy; uchybienia w zakresie braku lub nieprawidłowo sporządzonej oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy; uchybienia w zakresie braku aktualnych orzeczeń lekarskich, wydanych do celów przewidzianych w Kodeksie Pracy, w zakresie substancji, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

W zakresie nadzoru nad czynnikami biologicznymi przeprowadzono 17 kontroli - nie wydawano zaleceń.

W zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi przeprowadzono 7 kontroli. Wydano 1 decyzję administracyjną, gdzie nakazy dotyczyły: prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym; prowadzenia rejestru pracowników

zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawiania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym; przeszkolenia pracownika w zakresie ryzyka wynikającego z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym; poinformowania pracownika o narażeniu na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

W zakresie nadzoru nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą przeprowadzono 8 kontroli. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W zakresie nadzoru nad substancjami i ich mieszaninami przeprowadzono 3 kontrole u dystrybutorów - nie wydawano zaleceń.

W zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono 30 kontroli. Wydano 4 decyzje administracyjne nakazowe. Nakazy dotyczyły: zaprzestania udostępniania na rynku oraz wycofania ze sprzedaży produktów biobójczych ze względu na upływanie daty ważności; zaprzestania wprowadzania do sprzedaży dla użytkowników powszechnych (nieprofesjonalnych) produktów biobójczych przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych - zawierających w swoim składzie substancję czynną bromadiolon; zaprzestania udostępniania na rynku oraz wycofania ze sprzedaży produktów biobójczych ze względu na brak oznakowania opakowań/etykiet numerem lub oznaczeniem partii/serii produkcyjnej oraz datą ważności.

W zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 18 kontroli.

Wydano 1 decyzję administracyjną. Nakaz dotyczył: zaprzestania udostępniania na rynku oraz wycofania ze sprzedaży produktów kosmetycznych udostępnianych po upływie daty minimalnej trwałości.

Wydano 1 decyzję administracyjną o nałożeniu kary za ww. nieprawidłowość.

W zakresie chorób zawodowych do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Parczewie wpłynęło 1 zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej, które dotyczyło jednostki chorobowej o nazwie: przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym (jednostka chorobowa zgłoszona u nauczycielki).

Wydano dwie decyzje stwierdzające chorobę zawodową. Jedna decyzja dotyczyła jednostki chorobowej o nazwie: choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza u rolnika indywidualnego; druga decyzja dotyczyła jednostki chorobowej o nazwie: przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat - niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią (jednostka chorobowa zgłoszona u nauczycielki).

Wydano również dwie decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Jedna decyzja dotyczyła jednostki chorobowej zwanej: choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa borelioza (decyzja dotyczyła rolnika indywidualnego). Druga decyzja dotyczyła

jednostki chorobowej o nazwie: przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym (u rolnika indywidualnego).

W zakresie ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne nie prowadzono kontroli - nie wydawano zaleceń.

Nie odnotowano żadnego przypadku zatrucia środkiem zastępczym oraz nową substancją psychoaktywną.

Podsumowanie

Działalność pionu Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przyczynia się do wzrostu świadomości pracodawców. Następuje poprawa warunków pracy w zakładach pracy, w tym ograniczono narażenie pracowników na występujące w przekroczeniach szkodliwe czynniki w środowisku pracy.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2025 roku w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Parczewie znajdowało się 89 placówek, w tym 55 placówek stałych i 34 placówki wypoczynku letniego i zimowego przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, w tym 24 szkoły.

Liczba kontroli ogółem 68, w tym: kontrole sanitarne – 55; kontrole sprawdzające – 8; kontrole interwencyjne – 0; kontrole tematyczne – 5; kontrole w związku z wymaganym wpisem do rejestru żłobków i klubów dziecięcych – 0

Stan sanitarny i techniczny budynków

Placówki skontrolowane funkcjonujące w budynkach o złym stanie higieniczno-sanitarnym: (liczba placówek) – 3, w tym w dwóch wyegzekwowano poprawę stanu.

Placówki skontrolowane funkcjonujące w budynkach o złym stanie, zarówno technicznym jak i higieniczno-sanitarnym: (liczba placówek) – 2, w tym w jednej wyegzekwowano poprawę stanu.

Placówki skontrolowane funkcjonujące w budynkach o złym stanie technicznym, wymagające częściowego lub kapitalnego remontu: (liczba placówek) - 0

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: stanu sanitarno-higienicznego ścian i podłóg w salach lekcyjnych oraz korytarzach; stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury i wyposażenia; stanu sanitarno – higienicznego pracowni komputerowej; stanu technicznego placu zabaw.

Warunki do utrzymania higieny

Wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągów publicznych (miejskich/gminnych).

Brak podłączenia do zbiorczej sieci kanalizacyjnej występuje w 3-ech placówkach, w tym: bezodpływowy zbiornik „szambo”-1; własna bio-oczyszczalnia – 2.

Kontrole w placówkach przeprowadzane były pod kątem zapewnienia właściwych warunków

do utrzymania higieny osobistej, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zapewnienie ciepłej wody bieżącej do mycia rąk, środków do utrzymania higieny osobistej (mydła, ręczników jednorazowego użytku/suszarek do rąk, papieru toaletowego) oraz detergentów/środków myjąco-dezynfekujących do mycia i sprzątania.

Higiena procesów nauczania

Ocena dostosowania mebli do wymagań ergonomii

Działaniami objęto 16 szkół, 74 oddziały i oceniono 738 stanowisk, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów

Działaniami objęto 4 szkoły, 20 oddziały, zbadano 244 uczniów. Stwierdzono ciężar tornistra do 10 % masy ciała ucznia u 107 uczniów, ciężar tornistra w zakresie 10-15 % masy ucznia u 61 uczniów, ciężar powyżej 15 % masy ucznia u 76 uczniów.

Rozkład zajęć lekcyjnych

Ocenę przeprowadzono w 16 szkołach, oceniono 169 oddziałów, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych w placówce

Każda skontrolowana placówka zapewnia miejsce do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych. Szafki indywidualne są w 5-ciu szkołach, w 11 -stu szkołach są inne miejsca do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych, tj. regały w klasach lekcyjnych.

Oświetlenie

W 16-stu skontrolowanych szkołach wyniki pomiarów oświetlenia były zgodne z Polską Normą PN-EN 12464-1:2022-01 . Badania/pomiary przeprowadzane były przez podmioty zewnętrzne. W Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Jabłoni w trakcie kontroli stwierdzono brak aktualnych badań natężenia oświetlenia. Placówka niezwłocznie po kontroli wykonała i przedstawiła wyniki pomiarów oświetlenia. Oświetlenie spełnia wymogi ww. normy.

Długość trwania przerw międzylekcyjnych

W 5- ciu szkołach są przerwy 10 minutowe i jedna 15-20 minutowa. Przerwy krótsze niż 10 minut i 2 przerwy 15-20 minut są w 11-stu szkołach.

Temperatura powietrza w pomieszczeniach dydaktycznych

W 23 placówkach, przeprowadzono pomiary temperatury powietrza, wykonano 99 pomiarów, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Radon

Podczas kontroli prowadzono rozmowy edukacyjno-informacyjne nt. radonu, przekazywano ulotki/materiały dot. zagadnień związanych z zagrożeniem zdrowia dla ludzi przebywających w pomieszczeniach z ponadnormatywnym stężeniem radonu w powietrzu. Skontrolowane szkoły posiadają wyniki badań na obecność radonu przeprowadzonych w 2022 roku, pomiary stężenia radonu - nie wykazały przekroczeń.

Profilaktyczna opieka zdrowotna i opieka stomatologiczna

W 5- ciu szkołach funkcjonują gabinety opieki przedmedycznej, 11 szkół korzysta z opieki zdrowotnej podmiotu zewnętrznego.

Dożywianie w szkołach

Obiady dwudaniowe wydawane są w 7-miu szkołach, korzysta z nich 910 uczniów.

Obiady jednodaniowe wydawane są w 6-ciu szkołach, korzysta z nich 641 uczniów. W 3-ech szkołach nie było dożywiania (Liceum Ogólnokształcące w Parczewie, Szkoła w Radczu i Tyśmienicy).

W 7-miu szkołach są automaty z żywnością. W żadnej ze szkół nie ma sklepiku szkolnego.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu nadzorowano wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży w formie zorganizowanej. Sprawdzano warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pobytu dzieci i młodzieży. Skontrolowano 2 turnusy wypoczynku zimowego i 10 turnusów wypoczynku letniego. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Niezgłoszonych „dzikich” form zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu parczewskiego nie stwierdzono.

Inne placówki przeznaczone na pobyt dzieci i młodzieży

Przeprowadzono 10 kontroli. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Postępowanie administracyjne

W ramach postępowania administracyjnego wydano 5 decyzji merytorycznych i 4 decyzje opłatowe.

Podsumowanie

W związku z prowadzonymi pracami remontowymi w placówkach oświatowych systematycznie ulega poprawie stan budynków. Jednak wymagają one stałych nakładów środków finansowych na bieżące dokonywanie niezbędnych prac i modernizacji związanych ze stanem sanitarno-technicznym obiektów.

Oprócz działalności kontrolnej w placówkach prowadzono działania o charakterze edukacyjno- profilaktycznym, m.in. w zakresie wad postawy, wad wzroku.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zakresu zdrowia publicznego należy eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej na każdym etapie procesu inwestycyjnego, począwszy od etapu planowania przestrzennego oraz projektowania architektoniczno-budowlanego i technicznego, poprzez realizację i dopuszczenie do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych.

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy m. in.: opiniowanie i uzgadnianie w zakresie wymagań higieniczno – zdrowotnych: decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, planów ogólnych gmin, planów zagospodarowania przestrzennego, dokumentów w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko, dokumentacji projektowej, wniosków w sprawie udzielania zgody na odstąpienie od warunków technicznych oraz ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych, wydawanie opinii o spełnieniu wymagań fachowych i sanitarnych na podstawie przepisów szczególnych.

Działaniami w zakresie nadzoru zapobiegawczego było uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych w trybie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane. Znaczącymi obiektami były budowy polegające na:

- ☐ modernizacji MOSiR w Parczewie;
- ☐ budowie budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni, Filia w Gęsi;
- ☐ Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie Energetyka Odnawialna – BIOENERGETYKA w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Jabłoni;
- ☐ rozbudowy stacji ujęcia i uzdatniania wody w miejscowości Tyśmienica i Przewłoka oraz budowa oczyszczalni ścieków w m. Przewłoka;
- ☐ przebudowy budynku świetlicy wiejskiej w Wyhalewie;
- ☐ remontu budynku Szkoły Podstawowej i Przedszkola Samorządowego w Milanowie;
- ☐ przebudowy Stacji Uzdatniania Wody w Sosnowicy.

Uczestniczono dodatkowo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych związanych z handlem oraz obiektów sportu i rekreacji. Dodatkowo przeprowadzono kontrole dotyczące odbioru nowo otwieranych lokali usługowych w tym salonów fryzjerskich, kosmetycznych, studia tatuażu, gabinetu fizjoterapii i masażu oraz przebudowy i doposażenia SOR w SP ZOZ w Parczewie.

Współdział w kontrolach przed wydaniem decyzji zatwierdzającej przez Sekcję HŻiŻ na podstawie ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia; kontrole dotyczyły obiektów po przeprowadzonych remontach; zmianie sposobu użytkowania, gdzie roboty budowlane zostały wykonane w oparciu o zgłoszenie złożone w Starostwie Powiatowym w Parczewie.

Zajęto 197 stanowisk dotyczących projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w gminie Sosnowica, Siemień oraz w Dębowa Kłoda. Zgodnie z reformą planowania przestrzennego z dnia 24 września 2023r wprowadzono do systemu nowe narzędzie w formie planu ogólnego gminy, które zastępuje dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W związku z powyższym uzgodniono zakres informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ramach opracowywanego Planu Ogólnego dla Gminy Sosnowica oraz w granicach administracyjnych gminy Milanów.

Dodatkowo w ramach sporządzania bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uzgodniono zakres prognozy: dla części terenów w granicach administracyjnych części wiejskiej gminy Parczew, dla części terenów zlokalizowanych pomiędzy granicami administracyjnymi Miasta od strony północno-wschodniej, ul. Kościelna, ul. Włodawską, Al. Zwycięstwa, ul. Lubartowską, ul. Piwonią i rzeką Piwonia, dla części terenów zlokalizowanych pomiędzy ul.: Kościelną, Warszawską, Mickiewicza i Al. Jana Pawła, dla fragmentów obrębów Kalinka oraz Kolano w gminie Jabłoń, dla części terenów w granicach administracyjnych gminy Dębowa Kłoda dla części terenów położonych w obrębie wsi Białka, gm. Dębowa Kłoda, zmiany w części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jabłoń.

W ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko uzgodniono zakres prognozy dla części obszarów gminy Jabłoń. Zaopiniowano projekty zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Podedwórze, projekt dla części terenów w granicach administracyjnych gminy Dębowa Kłoda dla części terenów położonych

w obrębie wsi Białka oraz Uhnin oraz dotyczące zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Parczewie.

Głównymi inwestycjami na terenie powiatu parczewskiego są rozbudowy, przebudowy dróg powiatowych (Nr 1247L, Nr 1261L, Nr 1095L, 1096L, Nr 1095L, Nr 1622L), przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 819 (budowa drogi dla pieszych i rowerów), Nr 815 oraz budowa drogi gminnej nr 103706L, Nr 103796L oraz w kierunku miejscowości Zbójno czy Olchówka-Sosnowica. Zostanie wybudowana droga dla rowerów w ciągu drogi gminnej nr 103770L i drogi powiatowej nr 1604L, sieć kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, sieć wodociągowa wraz z przyłączami w gminie Milanów, sieć kanalizacji sanitarnej w m. Podedwórze oraz most przez rz. Tyśmienicę w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 813. Kolejnymi inwestycjami są inwestycje dotyczące budowy budynku użyteczności publicznej „Centrum aktywności lokalnej na terenie byłego Domu Harcerza” w miejscowości Białka, budowa zakładowej stacji paliw płynnych na terenie zakładu „Kania” Sp. z o.o., pozyskiwania torfu z udokumentowanego złoża torfu „Nadzieja” na planowanym obszarze górniczym. Wydano dwie opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięć polegających na budowie dwóch budynków inwentarskich do hodowli trzody chlewnej w Rudnie oraz jednego w miejscowości Geś.

Podsumowanie

W porównaniu do 2024 roku nastąpiło zwiększenie zakresu prowadzonych działań związanych z opiniowaniem i uzgadnianiem inwestycji oraz dokumentów planistycznych. W 2025 roku odnotowano większą liczbę inwestycji infrastrukturalnych i obiektów użyteczności publicznej podlegających nadzorowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w szczególności w zakresie modernizacji obiektów sportowych, oświatowych, rozbudowy stacji uzdatniania wody, budowy obiektów edukacyjnych oraz infrastruktury drogowej.

Wzrosła także liczba czynności związanych z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych oraz kontroli nowo powstających lub modernizowanych obiektów usługowych.

Istotny element działalności stanowiło zajmowanie stanowisk w sprawie projektów decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego. W 2025 roku wydano znaczącą liczbę stanowisk w tym zakresie, co związane było m.in. z prowadzonymi procesami inwestycyjnymi na terenie powiatu. Dodatkowo zwiększył się zakres prac związanych z opiniowaniem dokumentów planistycznych oraz prognoz oddziaływania na środowisko, co wynika m.in. z wdrażania nowych rozwiązań w systemie planowania przestrzennego wprowadzonych reformą z dnia 24 września 2023 roku, w tym opracowywania planów ogólnych gmin.

PROMOCJA ZDROWIA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

W ramach realizacji zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Promocja Zdrowia i Komunikacja Społeczna prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną oraz oświatowo-zdrowotną. Celem działań jest kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, a także wspieranie społeczności i instytucji lokalnych w działaniach na rzecz zdrowia publicznego.

W 2025 roku PZiKS koordynowała realizację 6 programów edukacji zdrowotnej:

W przedszkolach i szkołach podstawowych

- „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”- 14 placówek
- „Trzymaj Formę” – 12 szkół

W szkołach ponadpodstawowych

- „Wybierz Życie. Pierwszy Krok” – 2 szkoły
- „Znamię ! Znam je?”- 10 szkół
- „Podstępne WZW” – 2 szkoły
- „Ars, czyli jak dbać o miłość?” – 2 szkoły

„Skąd się biorą produkty ekologiczne” to program edukacyjny adresowany do dzieci w wieku 5 – 6 lat oraz ich rodziców. Realizacja programu miała na celu zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych wśród najmłodszych.

Program edukacyjny „Trzymaj Formę!” miał na celu kształtowanie zachowań prozdrowotnych młodzieży szkolnej oraz rodzin, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia, zbilansowanej diety i edukacji konsumenckiej.

Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” dotyczył tematyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV), podniesienia poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy, zachęcał młodzież do inspirowania rodziców by dbali o własne zdrowie.

Program edukacyjny „Znamię! Znam je?” był skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych i miał na celu upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka, poznanie czynników ryzyka i znaczenia zasad ochrony przed słońcem.

Program edukacyjny „Podstępne WZW” adresowany był do uczniów szkół ponadpodstawowych, jego głównym celem było upowszechnienie zasad profilaktyki wirusowych zapaleń wątroby typu A, B i C.

Program przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych „ARS, czyli jak dbać o miłość?” miał na celu zmniejszenie ryzyka utraty zdrowia lub życia w wyniku używania substancji psychoaktywnych.

PSSE w Parczewie brała udział w akcjach, kampaniach o charakterze ogólnokrajowym i wojewódzkim tj:

1. „Bezpieczny i Zdrowy Wypoczynek Letni i Zimowy”
2. „Światowy Dzień Zdrowia”
3. „Europejski Tydzień Szczepień”
4. „Światowy Dzień bez Papierosa”
5. „Europejski dzień Wiedzy o Antybiotykach”

6. „Światowy Dzień AIDS
7. Rzuć Palenie Razem z Nami
8. Wybieraj Bezpieczną Żywność
9. Wirtualny Świat Realnych Zagrożeń
10. Program bezpłatnych szczepień przeciwko wirusowi HPV.

W związku z w/w przeprowadzono: 77 wizytacji programowych, 41 prelekcji dotyczących następującej tematyki: nadużywanie napojów energetyzujących, e/papierosów, czytania etykiet produktów spożywczych, profilaktyki chorób odkleszczowych, zasad higieny, profilaktyki zatruc grzybami, szczepień ochronnych.

Zorganizowano 4 punkty informacyjno-edukacyjne dotyczące szczepień, profilaktyki chorób zakaźnych, uzależnień.

Na bieżąco jest prowadzona dystrybucja materiałów edukacyjnych w postaci ulotek, plakatów, broszur. W mediach społecznościowych i na stronie internetowej opublikowano 48 postów dla 5497 (11264) odbiorców.

9 kwietnia 2025 roku w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Parczewie zorganizowano „Dzień Otwarty”, w ramach którego zaprezentowano i przybliżono osobom odwiedzającym Stację, bieżącą działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podsumowanie

Z aprobatą spotykają się prelekcje np. z zakresu edukacji konsumenckiej, napojów energetycznych, papierosów elektronicznych, higieny, wiedzy na temat zapobiegania chorobom zakaźnym, skutkom siedzącego trybu życia i niezdrowego odżywiania.

Obszary wymagające szczególnych działań profilaktyki zdrowotnej:

Zaufanie do szczepień ochronnych – narastająca niechęć do szczepień, wynikająca z wpływu środowisk antyszczepionkowych, braku dostępu do rzetelnych informacji oraz powszechnego poczucia niepewności i wahania.

Zagrożenia uzależnieniami – szczególną uwagę należy poświęcić zjawisku sięgania przez młodzież po substancje psychoaktywne (narkotyki, alkohol, papierosy tradycyjne i elektroniczne), a także uzależnieniom behawioralnym. Coraz częstsze zjawiska takie jak nałogowe korzystanie z telefonów komórkowych, gier czy funkcjonowanie w oderwaniu od rzeczywistości na rzecz świata wirtualnego mogą prowadzić do zaburzeń psychospołecznych i zdrowotnych, pogłębiając skalę problemów w przyszłości.

Obszary te wymagają współpracy z instytucjami (poradnie, ośrodki zdrowia, samorządy lokalne), oraz specjalistami (psycholodzy, pracownicy ochrony zdrowia, terapeuci uzależnień).

